

Byla C-766/23

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data

2023 m. gruodžio 12 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Consiglio di Stato (Italija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2023 m. gruodžio 1 d.

Apeliantė

Persidera SpA

Kitos apeliacinio proceso šalys:

Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni

Ministero delle Imprese e del Made in Italy

Pagrindinės bylos dalykas

Apeliacinis skundas dėl dviejų *Tribunale amministrativo regionale (TAR) per il Lazio* (Lacijaus regiono administracinis teismas, Italija) sprendimų, kuriais buvo atmestas *Persidera SpA* skundas dėl teisės aktų, susijusių su Nacionaliniu dažnių skyrimo planu (toliau – NDSP), skirtu skaitmeninės antžeminės televizijos paslaugai, taip pat dėl kitų priemonių, susijusių su šios paslaugos požymių apibrėžimu.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Pagal SESV 267 straipsnį prašoma išaiškinti: Direktyvos 2002/20/EB 3, 5, 7 ir 14 straipsnius; Direktyvos 2002/21/EB 3, 8 ir 9 straipsnius; Direktyvos 2002/77/EB 2 ir 4 straipsnius; Direktyvos (ES) 2018/1972 5, 6, 8, 9 ir 45 straipsnius; ir galiausiai Sprendimo (ES) 2017/899 11 ir 20 konstatuojamąsias dalis.

Prejudiciniai klausimai

1. Ar Sąjungos teisė, visų pirma Direktyvos 2002/21/EB (Pagrindų direktyva) su pakeitimais, padarytais Direktyva 2009/140/EB, 3 straipsnio 3 ir 3a dalys bei 8 ir 9 straipsniai, taip pat Direktyvos (ES) 2018/1972 5, 6, 8, 9 ir 45 straipsniai, turi būti aiškinama taip, kad jai prieštarauja tokia sistema, kokia Italijos Respublikoje įvesta *Legge di Bilancio 2018* (2018 m. Biudžeto įstatymo) 1 straipsnio 1031-bis dalimi, įterpta *Legge di Bilancio 2019* (2019 m. Biudžeto įstatymas) 1 straipsnio 1105 dalimi, kuria atimamos arba bet atveju reikšmingai apriojamos nepriklausomos administracinės institucijos reguliavimo funkcijos ir nustatomas tolesnių perdavimo pajėgumų skyrimas taikant mokesčiais pagrįstą procedūrą, priimant geriausių ekonominių sąlygų pasiūlymą ir dalyvaujant istoriniams operatoriams?

2. Ar Sąjungos teisė, visų pirma 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyva) 8 ir 9 straipsniai, 2020 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/20/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų leidimų (Leidimų direktyva) 3, 5, 7 ir 14 straipsniai, 2002 m. rugsėjo 16 d. Komisijos direktyvos 2002/77/EB dėl konkurencijos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų rinkose 2 ir 4 straipsniai, ES sprendimo 2017/899 11 ir 20 konstatuojamosios dalys ir teisingumo, nediskriminavimo, konkurencijos apsaugos ir teisėtų lūkesčių apsaugos principai turi būti aiškinama taip, kad jai prieštarauja tokia sistema, kokia nustatyta atitinkamais nacionalinės teisės aktais (*Legge n. 205/2017* (Įstatymas Nr. 205/2017) 1 straipsnio 1030, 1031, 1031-bis, 1031-ter, 1032 dalys), taip pat *Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni* (Italijos ryšių reguliavimo institucija, toliau – AGCOM) sprendimais 39/19/CONS, 128/19/CONS, 564/2020/CONS ir su tuo susijusiomis dažnių naudojimo skaitmeninės televizijos paslaugai teisių priskyrimo nuostatomis, kuriomis, konvertuojant „dažnių naudojimo teises“ į „perdavimo pajėgumų naudojimo teises“, nenumatomas lygiavertis konvertavimas, tačiau daliai pajėgumų nustatoma mokesčiais pagrįsta procedūra, todėl operatoriui tenka patirti papildomų išlaidų, kad būtų užtikrintas teisėtai įgytų teisių išsaugojimas tam tikrą laiką?

3. Ar Sąjungos teisė, visų pirma 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyva) 8 ir 9 straipsniai, 2020 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/20/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų leidimų (Leidimų direktyva) 3, 5, 7 ir 14 straipsniai, 2002 m. rugsėjo 16 d. Komisijos direktyvos 2002/77/EB dėl konkurencijos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų rinkose 2 ir 4 straipsniai, ES sprendimo 2017/899 11 ir 20 konstatuojamosios dalys ir teisingumo, nediskriminavimo, konkurencijos apsaugos ir teisėtų lūkesčių apsaugos principai, taip pat proporcingumo ir tinkamumo principai turi būti aiškinami taip, kad jiems prieštarauja tokia sistema, kokia įvesta Italijos Respublikoje *Legge di Bilancio 2019* (2019 m. Biudžeto įstatymas) 1 straipsnio 1101–1108 dalimis, *Legge di*

Bilancio 2018 (2018 m. Biudžeto įstatymas) 1 straipsnio 1030, 1031, 1031-bis, 1031quater, 1032, 1033, 1034 ir 1037 dalimis, taip pat (AGCOM) sprendimais 39/19/CONS (NDSP), 128/19/CONS ir 129/19/CONS ir su tuo susijusiomis dažnių naudojimo skaitmeninės televizijos paslaugai teisių priskyrimo nuostatomis, kuriomis nenustatoma struktūrinio pobūdžio priemonių [ir] – net esant nestruktūrinėms kompensacinėms ir (arba) perbalansavimo priemonėms – siekiant ištaisyti anksčiau nustatytą nelygybę numatoma mokesčiais pagrįsta procedūra, dėl kurios operatoriui atsiranda papildomų išlaidų ir našta, ir ar šiai [Sąjungos] teisei, ypač atsižvelgiant į proporcingumo ir tinkamumo principus, taip pat į Sprendime *Persidera* patvirtintus principus, prieštarauja tokia sistema kaip nurodyta, taip pat ir dėl bendros sistemos raidos bei „anomalijų“, „krišškumo“ ir jos „neteisėtumo“, nustatytų nacionalinėje ir supranacionalinėje jurisprudencijoje, kaip nurodyta šios nutarties motyvuojamojoje dalyje, ir ar pakanka AGCOM priimtų nestruktūrinių priemonių sistemai subalansuoti?

Nurodytos Sąjungos teisės nuostatos

2020 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/20/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų leidimų (Leidimų direktyva) 3, 5, 7 ir 14 straipsniai.

2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyva), su pakeitimais, padarytais Direktyva 2009/140/EB, 3 straipsnio 3 ir 3 bis dalys ir 8 bei 9 straipsniai.

2002 m. rugsėjo 16 d. Komisijos direktyvos 2002/77/EB dėl konkurencijos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų rinkose 2 ir 4 straipsniai.

2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (nauja redakcija), 5, 6, 8, 9 ir 45 straipsniai.

2017 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo (ES) 2017/899 dėl 470–790 MHz dažnių juostos naudojimo Sąjungoje 11 ir 20 konstatuojamosios dalys.

Siekiant geriau suprasti įvykius iki šio ginčo, iš daugelio minėtų ES Teisingumo Teismo sprendimų ypač svarbūs yra šie sprendimai: 2008 m. sausio 31 d. Sprendimas *Centro Europa 7*, C-380/05; 2017 m. liepos 26 d. Sprendimas *Europa Way* ir *Persidera*, C-560/15; 2017 m. liepos 26 d. Sprendimas *Persidera*, C-112/16.

Nurodytos nacionalinės teisės nuostatos

Nagrinėjamu atveju pagrindinę reikšmę įgyja kai kurios 2017 m. gruodžio 27 d. *legge n. 205 (legge di bilancio per il 2018)* (Įstatymas Nr. 205 (2018 m. Biudžeto įstatymas)), su pakeitimais, padarytais 2018 m. gruodžio 30 d. *legge n. 145* (Įstatymas Nr. 145), 1 straipsnio dalys:

1030 dalis: „Iki 2018 m. gegužės 31 d. *Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni* (Ryšių reguliavimo institucija) patvirtina nacionalinį skaitmeninės antžeminės televizijos paslaugai skiriamų dažnių skyrimo planą, vadinamą NDSP, atsižvelgdama į pažangiausią kodavimą ar standartus, leidžiančius efektyviau naudoti spektrą ir taikyti vietos planavimo techninių sričių kriterijus. Iki 2019 m. sausio 31 d. Ryšių reguliavimo institucija atnaujina pirmiau nurodytą NDSP. Siekiant išvengti trikdžių su valstybėmis, kurios yra radioelektriniu atžvilgiu yra greta, kiekvienoje koordinavimo srityje, apibrėžtoje tarptautiniuose susitarimuose, kuriuos pasirašė *Ministero dello sviluppo economico* (Ekonominės plėtros ministerija) ir kaimyninių valstybių institucijos įgyvendindamos 1026 dalyje nurodytą 2017 m. gegužės 17 d. Sprendimą (ES) 2017/899, planuojami tik Italijai pagal tuos susitarimus priskirti dažniai. <...>“.

1031 dalis: „Atsižvelgiant į Europos ir nacionalinės audiovizualinės politikos tikslus, susijusius su socialine sanglauda, žiniasklaidos pliuralizmu ir kultūrine įvairove, ir siekiant veiksmingiausio spektro valdymo, pasiekiamo naudojant pažangiausias technologijas, visi dažniai, nacionaliniu ir vietiniu mastu skirti skaitmeninės antžeminės televizijos paslaugai ir priskirti III VHF juostai ir 470–694 MHz dažnių juostai, atlaisvinami pagal 1032 dalyje nurodytą kalendorių. Tais pačiais pirmiau nurodytais tikslais nacionalinių tinklų operatoriams šio įstatymo įsigaliojimo dieną, pagal Ryšių reguliavimo institucijos nustatytus kriterijus dažnių naudojimo teisių suteikimo tikslais iki 2019 m. kovo 31 d., nuosavybės teise priklausančių dažnių naudojimo teisės paverčiamos į teises naudotis perdavimo pajėgumais naujai pastatytuose nacionaliniuose tankintuvuose naudojant DVB-T2 technologiją. Iki 2019 m. kovo 31 d. Ryšių reguliavimo institucija nustato pagal 1030 dalį skaitmeninės antžeminės televizijos paslaugai numatytų dažnių naudojimo teisių nacionalinio priskyrimo nacionalinių tinklų operatoriams kriterijus atsižvelgiant į poreikį užtikrinti bet kokių tinklų pertvarkymo ir tiesimo sąnaudų apribojimą, 1032 dalyje nurodyto pereinamojo laikotarpio trukmės sutrumpinimą ir sąnaudų bei poveikio galutiniams vartotojams sumažinimą. Iki 2019 m. birželio 30 d. *il Ministero dello sviluppo economico* (Ekonominės plėtros ministerija) atlaisvina trečiajame sakinyje nurodytų dažnių naudojimo teises nacionaliniams tinklų operatoriams remdamasi tame pačiame sakinyje nurodytais Ryšių reguliavimo institucijos nustatytais kriterijais. Ryšių reguliavimo institucija nustato tvarką ir į sąnaudas orientuotas ekonomines sąlygas, pagal kurias viešųjų paslaugų koncesininkas tankintuve, kuriame transliuojama regioninė informacija, turi pareigą perleisti dalį paskirtų perdavimo pajėgumų, bet kuriuo atveju ne mažiau kaip vieną programą, pereinamuoju laikotarpiu kiekvienam iš vietos lygmeniu teisėtai veikiančių subjektų, kuriam šios nuostatos, kuria pagal 1032 dalį pereinamuoju laikotarpiu atlaisvinamos

atitinkamos naudojimo teisės, įsigaliojimo dieną buvo priskirtos teisės naudotis CH 51 ir 53 kanalais“.

1031 bis dalis: „Papildomų nacionaliniu lygmeniu turimų perdavimo pajėgumų ir antžeminių dažnių (be tų, kurie skirti 1031 dalyje nurodytoms naudojimo teisėms konvertuoti ir kuriuos Ryšių reguliavimo institucija planuoja skirti pagal NDSP) paskirstymas, skirtas skaitmeninės antžeminės televizijos paslaugai nacionalinių tinklų operatoriams ir visuomeninės radijo, televizijos ir daugialypės terpės paslaugų koncesininkui, vykdomas be naujo konkurso taikant mokesčiais pagrįstą procedūrą, kurią iki 2019 m. lapkričio 30 d. paskelbė *Ministero dello sviluppo economico* (Ekonominės plėtros ministerija), įgyvendindama iki 2019 m. rugsėjo 30 d. Ryšių reguliavimo institucijos nustatytas procedūras pagal Elektroninių ryšių kodekso 29 straipsnį, vadovaudamasi 2003 m. rugpjūčio 1 d. *decreto legislativo n. 259* (Įstatyminis dekretas Nr. 259), remiantis šiais principais ir kriterijais: a) priskirti perdavimo pajėgumus ir dažnius pagal dalis, kurių dydis lygus pusei tankintuvo; b) nustatyti minimalią pasiūlymų vertę pagal Ryšių reguliavimo institucijos nustatytas rinkos vertes; c) apsvarstyti pateiktų ekonominių pasiūlymų vertę; d) garantuoti paslaugos tęstinumą, technologinio perėjimo greitį, taip pat technologinės infrastruktūros, kurią suteikia sektoriuje veikiančios nacionalinių tinklų operatoriai, įskaitant visuomeninės radijo, televizijos ir daugialypės terpės paslaugų koncesininką, kokybę; e) stiprinti nacionalinių tinklų operatorių patirtį, įgytą šiame sektoriuje, ypač skaitmeninių transliavimo tinklų kūrimo srityje; f) didinti struktūrinius pajėgumus siekiant užtikrinti spektrinį efektyvumą, sektoriuje įgytą profesionalumą ir įgūdžius, technologines naujoves ir optimalų, efektyvų ir savalaikį perdavimo pajėgumų ir papildomų dažnių išnaudojimą; g) užtikrinti geriausią spektro panaudojimą, atsižvelgiant į dabartinę geros kokybės skaitmeninės antžeminės televizijos technologijų turinio sklaidą didžiajai Italijos gyventojų daugumai. Ekonomikos ir finansų ministras įgaliojamas savo sprendimais numatyti pajamų, gautų iš konkretaus valstybės biudžeto pajamų skyriaus, perskirstymą į *Ministero dello sviluppo economico* (Ekonominės plėtros ministerijos) sąmatos konkrečius išlaidų skyrius, skirtus užbaigtoms intervencinėms priemonėms, kuriomis siekiama skatinti pirkti 1039 dalies c punkte nurodytą televizijos priėmimo įrangą, laikantis technologinio neutralumo principo ir skatinti eksperimentuoti su naujomis televizijos technologijomis, vadovaujantis ekonominės plėtros ministro įsakymu nustatytais veikimo būdais ir pristatymo tvarka, susitarus su ekonomikos ir finansų ministru“.

1031 ter dalis: „Dažnių naudojimo teisių, atsirandančių dėl 1031 dalyje nurodyto konvertavimo, ir teisių, atsirandančių dėl perleidimo 1031 bis dalyje nurodyta tvarka, trukmė nustatoma pagal Elektroninių ryšių kodekso, nurodyto 2003 m. rugpjūčio 1 d. *decreto legislativo n. 259* (Įstatyminis dekretas Nr. 259), nuostatas“.

1032 dalis: „Iki 2018 m. birželio 30 d. ekonominės plėtros ministro įsakymu, po viešųjų konsultacijų, yra sudaromas nacionalinis tvarkaraštis, kuriame nurodomi veiksmų plano terminai, skirti 1026 dalyje nurodyto 2017 m. gegužės 17 d. (ES) 2017/899 Sprendimo tikslams įgyvendinti, atsižvelgiant į poreikį nustatyti

pereinamąjį laikotarpį nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2022 m. birželio 30 d., siekiant užtikrinti, kad visi tinklo operatoriai, turintys atitinkamas naudojimo teises nacionaliniu ir vietos lygiu, atlaisvintų dažnius, ir būtų restruktūrizuotas tankintuvas, kuriame visuomeninės radijo, televizijos ir daugialypės terpės paslaugų koncesininkas transliuoja regioninę informaciją pagal šiuos kriterijus: a) geografinių zonų, į kurias reikia padalyti nacionalinę teritoriją dažniams atlaisvinti, nustatymas, taip pat siekiant išvengti arba sumažinti trikdžius su kaimyninėmis radijo ryšio šalimis, kurios naudoja 700 MHz dažnių juostą judriojo ryšio paslaugoms ir kurių terminai yra ankstesni nei Italijos; b) per f punkte nurodytą terminą tinklo operatoriai, turintys naudojimo teises vietos lygmeniu, atlaisvina visus šio įstatymo įsigaliojimo dieną naudotus dažnius ir tuo pačiu metu aktyvuoja NDSP skirtus dažnius perdavimui vietos lygmeniu; c) per f punkte nurodytą terminą visuomeninės radijo, televizijos ir daugialypės terpės paslaugų koncesininkas atlaisvina dažnius, kurie šios nuostatos įsigaliojimo dieną buvo naudojami viešųjų paslaugų tankintuvui, kuriame transliuojama regioninė informacija ir tuo pačiu metu aktyvuoja NDSP skirtus dažnius, kad būtų sukurtas naujas tankintuvas, išskaidomas pagal makrosritis; d) per f punkte nurodytą terminą nacionaliniai operatoriai atlaisvina į 702–734 MHz dažnių juostą patenkančius dažnius, atitinkančius 50–53 kanalus, ir tuo pat metu aktyvuoja turimus dažnius, kurie turi būti nustatyti atsižvelgiant į poreikį sumažinti naudotojų nepatogumus ir užtikrinti veiklos tęstinumą; taip pat per f punkte nurodytą terminą tinklo operatoriai, turintys dažnių naudojimo vietos lygmeniu teises, atlaisvina dažnius, atitinkančius CH 51 ir 53 kanalus, a punkte nurodytoms geografinėms vietovėms, bet kuriuo atveju pereinamuoju laikotarpiu nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d.; e) likusių dažnių atlaisvinimas ir NSDP numatytų dažnių, kurie gali būti likusių nacionalinių naudojimo tiesių dalyku, aktyvavimas; f) dažnių atlaisvinimo ir tuo pačiu aktyvavimo sekos terminų nustatymas (bet kuriuo atveju pereinamuoju laikotarpiu nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d.) pagal kriterijus d punkte nurodytiems nacionaliniams operatoriams, turintiems CH 50 ir 52 kanalų naudojimo teises, kiek tai susiję su a punkte nurodytomis tolesnėmis geografinėmis vietovėmis, dažnių atlaisvinimo sekos terminų nustatymas pagal kriterijus vietos lygmeniu veikiantiems operatoriams, turintiems d punkte nurodytų CH 51 ir 53 kanalų naudojimo teises, kiek tai susiję su a punkte nurodytomis tolesnėmis geografinėmis vietovėmis, bet kuriuo atveju pereinamuoju laikotarpiu nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d., taip pat likusių dažnių atlaisvinimo ir NDSP numatytų dažnių, kurie gali būti b, c ir e punktuose nurodytų likusių naudojimo teisių dalyku, aktyvavimo terminų nustatymas. Ekonominės plėtros ministras iki 2019 m. balandžio 15 d. atnaujina pirmesniame sakinyje nurodytą įsakymą“.

Antrajame ir trečiajame prejudiciniuose klausimuose nurodytų keturių *Autorità italiana per le Garanzie nelle Comunicazioni* (Italijos ryšių reguliavimo institucija, toliau – AGCOM) sprendimų turinį iš esmės sudaro išsamiai nurodytus techninius duomenis atitinkančios naujai suformuluotos gairės, kurias nacionalinis įstatymų leidėjas nustatė anksčiau minėtose 2018 m. Biudžeto įstatymo dalyse.

Glaustas faktinių aplinkybių ir proceso aprašymas

- 1 Ši byla yra naujausias prieš 2000 m. pradėto proceso etapas, kuomet jos pagrindinės šalys buvo operatoriai, kurie, kaip ir *Persidera*, nesėkmingai bandė pradėti teikti analoginės televizijos transliavimo paslaugą nacionaliniu mastu, nes susidūrė su neįveikiama kliūtimi probleminiame kontekste, kurį pats *Corte costituzionale* (Italijos Konstitucinis Teismas) apibūdino kaip „tik *de facto* dažnių užėmimą (įrenginių eksploatavimą nesuteikiant koncesijų ir leidimų), neatitinkanti jokios dažnių paskirstymo pliuralizmo didinimo ir eterio veiksmingo planavimo logikos. Be to, šis *de facto* dažnių užėmimas įvairiomis progomis [ir] ilgą laiką būdavo įteisinamas *ex post*, o situacija ištaisoma leidžiant tęsti atskirų privačių radijo ir televizijos transliuotojų veiklą“.
- 2 Italijos Konstitucinis Teismas kelis kartus išsakė savo nuomonę šiuo klausimu ir daug teisės normų, kurios iš tikrųjų trukdė veiksmingai įgyvendinti informacinio pliuralizmo principą, pripažino pažeidžiančiomis Konstituciją, nes pagal šias normas įstatymų leidėjas kiekvieną kartą būdavo priverstas keisti esamus teisės aktus, kurių iškraipantis poveikis vis dėlto kaskart buvo pratęsiamas laikinai, todėl nebuvo įmanoma galutinai išspręsti šio klausimo.
- 3 Ši neįprasta padėtis išliko net pereinant nuo analoginių prie skaitmeninių transliacijų, nes reguliuodamas šį perėjimą Italijos įstatymų leidėjas atspirties tašku laikė būtent tą kontekstą, iš kurio trūkumai, kuriuos nustatė tiek Italijos Konstitucinis Teismas, tiek pats ES Teisingumo Teismas, dar nebuvo iš tikrųjų pašalinti (žr. tris aukščiau nurodytus Teisingumo Teismo sprendimus).
- 4 Taigi, esant dar neaiškiai apibrėžtai situacijai, buvo priimtas 2018 m. Biudžeto įstatymas, kuriuo, be daugelio priemonių, siekiama, viena vertus, 700 MHz (694–790 MHz) dažnių juostoje priskirti dažnius antžeminėms sistemoms, kuriomis galima teikti belaidžio plačiajuosčio elektroninio ryšio paslaugas, ir, kita vertus, suteikti naują struktūrą radijo ir televizijos sistemai skaitmeninėje antžeminėje platformoje (nacionalinėje ir vietinėje).
- 5 Atitinkamas nuostatas priėmė nacionalinės valdžios institucijos; jos suteikė AGCOM įgaliojimus priimti naują NDSP, taip pat kriterijus, pagal kuriuos nacionalinių tinklų operatorių, jau turėjusių teises naudotis perdavimo pajėgumais, dažnių naudojimo teisės konvertuojamos į perdavimo pajėgumų naudojimo teises, užtikrinant perėjimą nuo nacionalinių DVB-T technologijos tankintuvų prie naujų nacionalinių DVB-T2 technologijos tankintuvų. Remdamasi šiomis nuostatomis, AGCOM parengė 2019 metų NDSP (patvirtintą AGCOM sprendimu Nr. 39/19/CONS), kuriuo iš viso suplanuota 12 naujų nacionalinių DVB-T2 dažnių, nustatyti konfigūracijos parametrai, kuriais remiantis buvo numatyta tiesioginė tik 10 DVB-T2 tankintuvų konversija ir (arba) priskyrimas, konvertuojant 20 nacionalinių DVB-T tinklų.
- 6 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pabrėžia, kad gautas NDPS buvo parengtas su dideliais sunkumais nustatant konvertavimo koeficientą,

kuriuo turėjo būti reguliuojamas perėjimas nuo ankstesnių operatorių turimų perdavimo pajėgumų prie naujų: AGCOM, nors ir stengėsi išvengti pernelyg didelio rinkos susiskaidymo, negalėjo nuspręsti dėl šio koeficiento remdamasi išimtinai techninėmis priežastimis, nes jei būtų tai padariusi, nebūtų galėjusi įstatymų leidėjui suteikti to dažnių paketo („skaitmeninio dividendo“), kuris turi būti paskirtas taikant mokesčiais pagrįstą procedūrą, aiškiai numatytą 2018 m. Biudžeto įstatyme.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 7 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas daugiausia dėmesio skiria *Persidera* suformuluotiems pagrindams; *Persidera*, kaip ir kiti operatoriai (pvz., *Cairo Network*, šiuo metu nagrinėjama byla C-764/23), kritikuoja dažnių perskirstymo procedūros techninius aspektus, nustatytus NDSP, pabrėždama tai, kad skaitmeninės antžeminės televizijos paslaugai planuojama naudoti 10 nacionalinių (UHF dažnių juostoje), 4 vietinius (UHF dažnių juostoje) ir vieną regioninį (VHF dažnių juostoje) tankintuvus, dėl ko dabartinių nacionalinių tankintuvų drastiškai sumažėtų, t. y. 50 proc. (nuo 20 iki 10); taip pat skundžiasi neteisingu techniniu įvertinimu.
- 8 Konkrečiai pritaikius šį teisinį reglamentavimą, *Persidera* būtų priskirti dažnių išteklių (2,5 DVB-T2 tankintuvai), kurie laikomi nelygiaverčiais jau valdomiems (5 DVB-T tankintuvai). *Persidera* teigimu, dėl tokio priskyrimo būtų prarasti perdavimo pajėgumai ir teritorinė aprėptis, dėl to būtų patirta ekonominės ir konkurencinės žalos. *Persidera* taip pat padarė išvadą apie šių priemonių neteisėtumą tiek, kiek jose nenustatoma jokia kompensacija jos naudai, tik suteikiama galimybė gauti papildomą ½ DVB-T2 tankintuvą dalyvaujant mokesčiais pagrįstame konkurse, numatyta *legge di bilancio 2018* (2018 metų Biudžeto įstatymas) 1 straipsnio 1031 bis dalyje.

Glaustas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 9 Dėl **pirmojo klausimo** Valstybės Taryba remiasi AGCOM konkrečiai paprašytais paaiškinimais, siekdama pagrįsti minėtos institucijos pasirinkimus dėl kriterijų, pagal kuriuos senųjų dažnių naudojimo teisės konvertuojamos į atitinkamas naujųjų dažnių naudojimo teises. Nors, viena vertus, šie paaiškinimai patvirtina itin sudėtingus techninius sprendimus, kuriuos reikėjo priimti šiuo klausimu, kita vertus, jie pabrėžia lemiamą įtaką, kurią šiame kontekste daro politinė kryptis, kurią nustatė įstatymų leidėjas, ypač 2018 m. Biudžeto įstatymo (minėtas pirmiau) 1 straipsnio 1031 ir 1031 bis dalimis. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja, ar dėl itin tikslaus šių nuostatų turinio buvo iš esmės paisyta pagrindinių AGCOM prerogatyvų, kuriomis ji, kaip NRI, visada turėtų naudotis, atsižvelgdama į Sąjungos teisę (žr., be kita ko, minėtą Pagrindų direktyvą ir Europos elektroninių ryšių kodeksą), plačią autonomiją ir nepriklausomumą nuo įstatymų leidžiamosios valdžios, kad būtų galima prisidėti prie veiksmingo tos „ekonominės demokratijos“, kuri būtina tam, kad kiekvienas

operatorius galėtų naudotis lygiomis galimybėmis konkuruoti laisvoje rinkoje, įgyvendinimo. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nuogaštaija, kad AGCOM diskrecija buvo neteisėtai apribota dėl to, kad pačiomis galiojančiomis nuostatomis nustatomas skiriamų dalių dydis ir atitinkamos procedūrinės taisyklės.

- 10 Dėl **antrojo klausimo** prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pabrėžia, kad įstatymų leidėjo politiniai sprendimai, suformuluoti per teisės normas, įtrauktas į 2018 m. Biudžeto įstatymą ir vėlesnius jo pakeitimus (žr. pirmiau, visų pirma 1 straipsnio 1031 bis dalį), įpareigojant AGCOM pertvarkyti dažnių paskirstymo planą taip, kad nebūtų visiškai pakeistos anksčiau išduotos koncesijos, tačiau paliekant didelę jų dalį paskirstyti taikant „mokesčiais pagrįstą procedūrą be konkurso“ (vadinamasis „išorinis dividendas“), lėmė tai, kad subjektui, kuriam jau priklausė skaitmeninės antžeminės transliacijos dažniai, dėl kurių suteikimo jis praityje jau buvo priverstas patirti didelių išlaidų, buvo apribotos ankstesnės teisės ir jis buvo priverstas su mokėti papildomas sumas vien tam, kad išlaikytų perdavimo pajėgumus, lygiaverčius jau turimiems. Valstybės Tarybos nuomone, tai neatitinka nei Sąjungos teisės aktų šiuo klausimu (ypač atitinkamų Pagrindų direktyvos ir Leidimų direktyvos nuostatų), nei vienodo požiūrio, nediskriminavimo, konkurencijos apsaugos ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų. Konkrečiai paklausta dėl šios problemos AGCOM prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui taip pat pareiškė, kad „techninė diskrecija, kuria [AGCOM, vykdydama trečiajame klausime nurodytus sprendimus] naudojosi nustatydamas konvertavimo koeficientą tarp [senųjų ir naujų skaitmeninių] tinklų, [buvo] neišvengiamai sąlygota ir saistoma 2018 m. Biudžeto įstatymo nuostatų“.
- 11 Dėl **trečiojo klausimo** prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pirmiausia primena istorinius precedentus, nustatytus pirmiau minėtame Teisingumo Teismo sprendime C-112/16, kuris buvo susijęs su pačia *Persidera*. Siekdama ištaisyti ta proga nustatytus disbalansus, AGCOM suplanavo taikant mokesčiais pagrįstą procedūrą paskirstyti keturias dalis, lygias keturioms bendrosioms teisėms naudoti dažnius, kurių kiekvienos dydis lygus pusei nacionalinio tankintuvo pagal DVB-T2 technologiją. Keturios dalys buvo suskirstytos į tris kategorijas: P1 (viena dalis); P2 (viena dalis); P3 (dvi dalys). AGCOM numatė, kad *Persidera* galėtų konkuruoti (skirtingai nei istoriniai transliuotojai *RAI* ir *Mediaset*) dėl P2 ir P3 dalių paskirstymo (bet ne dėl P1, skirtos naujiems rinkos dalyviams ir vieno tinklo operatoriams), siekdama kompensuoti konkurencinį pranašumą, kurį neteisėtai sukaupe pirmiau minėti *RAI* ir *Mediaset*. Tačiau, pasak *Persideros*, kurios pozicijai, atrodo, pritaria ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, toks sprendimas visiškai nebūtų ištaišęs pirmiau minėtų disbalansų, taip pažeidžiant Sąjungos teisės principus ir taisykles šiuo klausimu, nes: būtų įvykęs ne visiškai ankstesnių teisių konvertavimas, siekiant užtikrinti išorinį dividendą, skirtą mokesčiais pagrįstai procedūrai (žr. antrąjį klausimą); be to, vienintelė mokesčiais pagrįsta procedūra būtų buvusi naudojama kaip priemonė įvairioms pozicijoms subalansuoti, priimant asimetrines taisykles, kurios būtų leidusios *Persidera* kompensuoti

istoriškai susidariusį disbalansą tik patiriant papildomų išlaidų, bet negaunant kompensacijos už tai, kas buvo įgyta anksčiau.

DARBINIS VERTINMAS